IELTS IMTIHONIGA TAYYORLANISHDA RAQAMLI PLATFORMALARNING O‘RNI

FARMONOV BEKZOD BEGMATOVICH,
O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi
Biznes va tadbirkorlik oliy maktabi
"Biznes kommunikatsiya va chet tillari” kafedrasi
filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori PhD, dotsent
b2dna1517@gmail.com
https://orcid.org/my-orcid?orcid=0009-0003-8241-7378

Annotatsiya

Ushbu maqolada IELTS (International English Language Testing System) imtihoniga tayyorgarlik jarayonida raqamli platformalarning ahamiyati, afzalliklari va samaradorligi tahlil qilinadi. Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi natijasida til o‘rganish jarayoni an’anaviy usullardan raqamli ta’lim muhitiga ko‘chmoqda. Ayniqsa, IELTS kabi xalqaro til sertifikatlari uchun tayyorgarlik ko‘rishda onlayn platformalar, mobil ilovalar va sun’iy intellektga asoslangan tizimlar muhim vosita sifatida xizmat qilmoqda. Tadqiqot davomida raqamli platformalarning tinglab tushunish, o‘qish, yozish va gapirish ko‘nikmalarini rivojlantirishdagi roli yoritiladi.

Kalit so‘zlar: IELTS, raqamli platformalar, onlayn ta’lim, sun’iy intellekt, mobil ilovalar, ingliz tili, masofaviy ta’lim, til o‘rganish texnologiyalari.

Kirish

Bugungi globallashuv davrida ingliz tilini mukammal bilish ta’lim, ilm-fan va xalqaro mehnat bozorida muvaffaqiyat qozonishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Ko‘plab davlatlarda, jumladan O‘zbekistonda ham yoshlar xorijiy oliy ta’lim muassasalariga kirish, xalqaro grantlarni qo‘lga kiritish va chet elda ishlash maqsadida IELTS imtihonini topshirishga intilmoqda.

So‘nggi yillarda raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi ta’lim tizimiga sezilarli ta’sir ko‘rsatdi. Internet tarmog‘i, mobil qurilmalar va sun’iy intellekt texnologiyalari yordamida til o‘rganish imkoniyatlari kengaydi. Natijada IELTS

tayyorgarligida ham turli xil raqamli platformalardan foydalanish ommalashib bormoqda.

Raqamli platformalar tushunchasi va ularning ta’limdagi ahamiyati. Raqamli platformalar – internet orqali ta’lim xizmatlarini taqdim etuvchi elektron tizimlar bo‘lib, ular foydalanuvchilarga masofadan turib bilim olish imkoniyatini yaratadi. Ushbu platformalar audio, video, interaktiv mashqlar, testlar va real vaqt rejimidagi muloqot vositalarini o‘z ichiga oladi. Ta’lim sohasida raqamli platformalarning asosiy afzalliklari quyidagilardan iborat: Vaqt va makon cheklovlarining yo‘qligi, Shaxsiylashtirilgan o‘quv dasturlarining mavjudligi, Tezkor baholash va tahlil imkoniyati, Interaktiv o‘quv muhiti, Resurslarning keng qamrovliligi, Mustaqil ta’lim olish imkoniyati.

IELTS tayyorgarligida qo‘llaniladigan asosiy raqamli platformalar

Bugungi kunda IELTS tayyorgarligi uchun ko‘plab raqamli platformalar mavjud. Ular o‘quvchilarning barcha ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

IELTS Ready platformasi IELTS tashkilotchilari tomonidan yaratilgan bo‘lib, foydalanuvchilarga bepul testlar, amaliy mashqlar va tavsiyalarni taqdim etadi. Ushbu platforma real imtihon formatiga mos mashg‘ulotlarni taklif qiladi. Duolingo til o‘rganish uchun eng mashhur mobil ilovalardan biri hisoblanadi. U grammatika, lug‘at boyligini oshirish va kundalik mashqlar orqali ingliz tilini rivojlantirishga yordam beradi.

BBC Learning English. Mazkur platforma foydalanuvchilarga ingliz tilidagi audio va video materiallarni taqdim etadi. Tinglab tushunish ko‘nikmasini rivojlantirishda ayniqsa samarali hisoblanadi.

YouTube ta’lim kanallari. YouTube orqali IELTS Simon, IELTS Liz, E2 IELTS kabi kanallar millionlab o‘quvchilarga sifatli ta’lim berib kelmoqda. Video darslar orqali Writing va Speaking bo‘limlari bo‘yicha amaliy maslahatlar olish mumkin.

Sun’iy intellekt asosidagi platformalar. Sun’iy intellekt texnologiyalari asosida ishlovchi tizimlar foydalanuvchilarning yozma va og‘zaki nutqini tahlil qilib, xatolarni aniqlash va tuzatish imkoniyatini yaratmoqda. Bunday platformalar individual yondashuvni ta’minlaydi.

IELTS ko‘nikmalarini rivojlantirishda raqamli platformalarning roli

Listening ko‘nikmasi	Listening bo‘limi ko‘plab o‘quvchilar uchun murakkab hisoblanadi. Raqamli platformalar yordamida: 1. Turli aksentlarni eshitish, 2. Audio materiallarni qayta tinglash, 3. Tinglash tezligini moslashtirish, 4. Interaktiv testlar ishlash imkoniyati yaratiladi. 5. Podkastlar, audiokitoblar va videolar muntazam tinglash amaliyotini kuchaytiradi.
Reading ko‘nikmasi.	Raqamli platformalar Reading uchun: 1. Akademik maqolalar; 2. Gazeta va jurnallar; 3. Interaktiv testlar; 4. Tez o‘qish mashqlarini taklif qiladi. Natijada o‘quvchilar matnni tez tahlil qilish va asosiy g‘oyalarni aniqlash ko‘nikmalarini rivojlantiradilar.
Writing ko‘nikmasi.	Writing IELTS imtihonining eng murakkab qismlaridan biri hisoblanadi. Raqamli platformalar: 1. Namunaviy insholar; 2. Avtomatik grammatika tekshiruvi; 3. Lug‘at boyligini oshirish vositalari; 4. Sun’iy intellekt orqali baholash tizimlarini taqdim etadi. Bu esa yozma nutq sifatini sezilarli darajada yaxshilaydi.
Speaking ko‘nikmasi	Speaking bo‘limi uchun: 1. Onlayn suhbat klublari; 2. Video konferensiyalar; 3. Sun’iy intellekt bilan muloqot; 4. Nutqni yozib olish va tahlil qilish funksiyalari mavjud.

	Ushbu imkoniyatlar talaffuz, ravonlik va muloqot ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

Raqamli platformalarning afzalliklari. IELTS tayyorgarligida raqamli platformalardan foydalanish quyidagi ustunliklarni beradi: **Moslashuvchanlik.** O‘quvchilar istalgan vaqtda va istalgan joyda dars qilishi mumkin. **Individual yondashuv.** Ko‘plab platformalar foydalanuvchining bilim darajasiga mos materiallarni tavsiya qiladi. **Xarajatlarning kamayishi.** Onlayn resurslar ko‘pincha an’anaviy kurslarga nisbatan arzonroq yoki bepul bo‘ladi. **Tezkor natijalar.** Testlar va mashqlar natijasi darhol ko‘rsatiladi. **Motivatsiyaning oshishi.** Gamifikatsiya elementlari o‘quvchilarning qiziqishini oshiradi. **Raqamli platformalarning kamchiliklari.** Shunga qaramay, ayrim muammolar ham mavjud:

1. Internetga qaramlik;
2. Diqqatning chalg‘ishi;
3. Jonli muloqotning cheklanganligi;
4. Texnik nosozliklar;
5. Noto‘g‘ri yoki sifatsiz resurslar mavjudligi.

Shu sababli raqamli ta’limni an’anaviy ta’lim usullari bilan uyg‘unlashtirish tavsiya etiladi.

O‘zbekistonda IELTS tayyorgarligi va raqamli texnologiyalar. O‘zbekistonda so‘nggi yillarda yoshlar orasida IELTS sertifikatiga bo‘lgan talab keskin oshdi. Davlat tomonidan ingliz tilini o‘rganishni qo‘llab-quvvatlash siyosati, xalqaro grant dasturlari va xorijiy universitetlarga qiziqishning ortishi natijasida raqamli platformalardan foydalanish keng tarqalmoqda. Ayniqsa, mobil internet qamrovining kengayishi va smartfonlardan foydalanish darajasining ortishi yoshlarning mustaqil ravishda IELTS tayyorgarligini olib borishiga imkon yaratmoqda.

Xulosa

IELTS imtihoniga tayyorgarlik jarayonida raqamli platformalar zamonaviy ta’limning muhim elementi sifatida namoyon bo‘lmoqda. Ular o‘quvchilarga qulay, moslashuvchan va samarali o‘quv muhitini yaratib beradi. Listening, Reading, Writing va Speaking ko‘nikmalarini rivojlantirishda ushbu platformalarning o‘rni beqiyosdir. Sun’iy intellekt texnologiyalarining rivojlanishi esa kelajakda IELTS tayyorgarligini

yanada samarali va individual shaklga olib chiqishi kutilmoqda. Shunday ekan, raqamli platformalardan oqilona foydalanish yuqori IELTS natijalariga erishishning muhim omillaridan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Brown, H. D. *Principles of Language Learning and Teaching*. Pearson Education, 2020.
2. Richards, J. C. *Teaching and Learning in the Digital Age*. Cambridge University Press, 2021.
3. IELTS Official Guide. Cambridge Assessment English, 2024.
4. Warschauer, M. *Technology and Language Learning*. Routledge, 2022.
5. Chapelle, C. A. *Computer-Assisted Language Learning*. Wiley Blackwell, 2021.
6. British Council. *IELTS Preparation Resources*.
7. BBC Learning English Educational Resources.
8. UNESCO. *Digital Learning and Educational Transformation Report*, 2023.
9. OECD. *Education in the Digital Era*, 2024.
10. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining ta’limni raqamlashtirishga oid qarorlari va normativ hujjatlari.